

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО САМООЦІНЮВАННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА ЦІЄЮ ПРОГРАМОЮ

Рекомендації розроблені відповідно до законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти та інших нормативних актів, що регулюють сферу фахової передвищої освіти, для полегшення роботи закладів фахової передвищої освіти під час самооцінювання освітньо-професійної програми та освітньої діяльності за цією програмою відповідно до Критеріїв оцінювання якості.

Подана модель самооцінювання освітньо-професійної програми та освітньої діяльності за цією програмою допоможе закладу фахової передвищої освіти не лише якісно підготувати висококваліфікованого фахівця, а й визначити сильні та слабкі сторони, можливості й загрози реалізації освітньо-професійної програми, а також зорієнтує щодо якості освітньо-професійної програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час самооцінювання закладу фахової передвищої освіти потрібно зважати на відповідність освітньо-професійної програми та освітньої діяльності за цією програмою Критеріям оцінювання якості.

Відповідно до Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти існує сім критеріїв з підкритеріями до кожного з них. Для розкриття кожного підкритерію рекомендовано дати описові відповіді й коментарі на уточнювальні запитання та, у разі потреби, їх документально підтвердити (назва документа, дата проведення / затвердження / підписання відповідного заходу / рішення / резолюції. Наприклад, протоколи засідань циклових комісій (кафедр), навчально-методичних рад, виробничих нарад, конференцій, семінарів, колоквиумів, ухвалені резолюції, підписані договори тощо). Окрім цього, рекомендовано вказати активне посилання на відповідний документ, розміщений у відкритому доступі на вебсайті закладу фахової передвищої освіти (відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту») та / або у разі потреби додати PDF-файл підтверджувального документа в додатках до результатів самооцінювання.

Звертаємо увагу на те, що означений перелік уточнювальних запитань не вичерпує всього розмаїття підходів, методів, принципів організації підготовки фахівця. Заклад освіти у самооцінюванні також може зазначити інноваційні

методи й технології організації освітнього процесу та реалізації освітньо-професійної програми, що акредитується, тощо.

Результати самооцінювання подаються в електронному вигляді (формат PDF) з кваліфікованим електронним підписом керівника закладу фахової передвищої освіти.

Ці рекомендації орієнтують заклад фахової передвищої освіти на той мінімум, який має бути забезпечений для реалізації освітньо-професійної програми, що акредитується, та підготовки висококваліфікованого фахівця.

Критерій 1. Структура та зміст освітньо-професійної програми

Під час оцінювання відповідності критерію враховується повнота розкриття поданих нижче підкритеріїв:

1.1. Освітньо-професійна програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу освіти та визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці.

Освітньо-професійна програма має відповідати місії та стратегії закладу фахової передвищої освіти; враховувати потреби та запити здобувачів фахової передвищої освіти; інтереси роботодавців. До розробки положень самої програми рекомендовано залучати роботодавців та професійні асоціації, враховувати потреби конкретних цільових груп та ринку праці загалом. Водночас варто брати до уваги тенденції розвитку спеціальності та розвитку ринку праці, регіональний контекст, виокремлені перспективні напрями розвитку освітньо-професійної програми.

Освітньо-професійна програма має відповідати сучасним і перспективним вимогам до професійної діяльності фахівців, їхнім освітнім потребам, конкурентоздатності фахівців, попиту на ринку праці.

Передбачені в освітньо-професійній програмі компетентності мають відповідати Національній рамці кваліфікацій.

1.2. Зміст освітньо-професійної програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності), у разі здійснення підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за дуальною формою структура, зміст освітньо-професійної програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Під час визначення обсягу освітньо-професійної програми (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) варто враховувати попередню освіту здобувачів фахової передвищої освіти.

Зміст освітньо-професійної програми має бути структурований. Освітньо-професійна програма повинна містити інтегральні, загальні, фахові компетентності відповідно до стандарту спеціальності (за наявності). Освітньо-професійною програмою може бути передбачено наявність декількох неформальних спеціалізацій.

Зміст освітньо-професійної програми має відповідати спеціальності (спеціальностям, якщо освітньо-професійна програма є міждисциплінарною). Також у освітньо-професійній програмі обов'язково мають бути передбачені елементарні форми дослідницької та інноваційної діяльності. Структура освітньо-професійної програми має забезпечувати право здобувача фахової передвищої освіти на обрання вибіркового курсів.

Структура освітньо-професійної програми та навчального плану на здобуття освіти за дуальною формою має передбачати теоретичну, практичну підготовку на робочих місцях.

У навчальному плані години мають бути розподілені між закладом освіти та роботодавцем за блоками (тижні, місяці).

У положенні про організацію освітнього процесу має бути передбачена система оцінювання результатів навчання за дуальною формою з урахуванням думки роботодавців.

Договори про співпрацю з роботодавцями щодо їх залучення до навчального процесу, положення про організацію освітнього процесу мають передбачати рівноправне партнерство між закладом фахової передвищої освіти і роботодавцем.

1.3. Обсяг освітньо-професійної програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства та відповідного стандарту фахової передвищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньо-професійної програми, а також обсяг кожного освітнього компонента, спрямованого на формування компетентностей, визначених стандартом фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю, обсяг освітніх компонентів, обсяг, що відводиться на дисципліни за вибором здобувачів фахової передвищої освіти, мають бути вказані у кредитах ЄКТС, а також відповідати нормативним документам Міністерства освіти і науки України та стандарту (за наявності).

1.4. Зміст освітньо-професійної програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньо-професійної програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

В освітньо-професійній програмі мають бути зазначені програмні результати навчання, що визначені професійними стандартами та закладом фахової передвищої освіти й передбачають самостійну дослідницьку діяльність здобувачів фахової передвищої освіти. Освітньо-професійна програма має бути структурована в контексті загального часу навчання. Навчальний план має відповідати опису освітньо-професійної програми та структурно-логічній схемі.

В освітньо-професійній програмі має бути система поділу освітніх компонентів на змістовні блоки (обов'язкові, вибіркові блоки).

Структурно-логічна схема має бути складена так, щоб забезпечити досягнення загальних та фахових компетентностей, а обов'язкові компоненти в сукупності забезпечувати досягнення програмних результатів навчання

(матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми).

1.5. Структура освітньо-професійної програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами фахової передвищої освіти освітніх компонентів в обсязі, передбаченому законодавством.

Індивідуальний навчальний план здобувача освіти з урахуванням вимог освітньо-професійної програми має бути розглянутий і затверджений методичною радою закладу.

Закладу освіти варто розробити порядок та заходи для реалізації здобувачами права на вільний вибір освітніх компонентів для створення власної індивідуальної освітньої траєкторії.

У навчальному плані мають бути передбачені вибіркові освітні компоненти для створення індивідуальної освітньої траєкторії.

Обсяг вибірових освітніх компонентів має становити не менше ніж встановлено чинними законодавчими актами.

Обрання вибірових освітніх компонентів здобувачами фахової передвищої освіти рекомендовано проводити на засадах прозорості та студентоцентризму.

1.6. Навчальні плани, розроблені на підставі відповідної освітньо-професійної програми, визначають перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їхню логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем фахової передвищої освіти програмних результатів навчання.

За своєю структурою та змістовністю навчальний план має відповідати освітньо-професійній програмі. У навчальному плані має бути наявна інформація про протокол і дату його затвердження на методичній раді закладу, а також інформація щодо галузі знань, спеціальності, назви освітньо-професійної програми, кваліфікації, форми навчання, передумов вступу. Навчальний план повинен містити перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС та логічно структуровані освітні компоненти відповідно до освітньо-професійної програми.

Форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять у навчальному плані мають відповідати освітньо-професійній програмі.

У навчальному плані має бути графік освітнього процесу з посеместровим навантаженням здобувача фахової передвищої освіти на весь цикл навчання.

Форми, кількість поточного і підсумкового контролю програмних результатів навчання, передбачені в навчальному плані, повинні відповідати освітньо-професійній програмі

1.7. Освітньо-професійна програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

В освітньо-професійній програмі та навчальному плані має бути передбачена практична підготовка здобувачів фахової передвищої освіти.

На методичні раді закладу мають бути розглянуті і затверджені шляхи реалізації практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти. Практична підготовка, яка передбачена освітньо-професійною програмою, повинна здійснюватися на підприємствах відповідно до договорів з роботодавцями та сприяти досягненню здобувачами фахової передвищої освіти інтегральних, спеціальних компетентностей. До розробки навчального плану необхідно залучати роботодавців.

Освітньо-професійна програма повинна містити різні види практичної підготовки (практичні заняття, лабораторні роботи, навчальні екскурсії, підготовка проєктів тощо).

У практичній підготовці мають бути передбачені інноваційні технології відповідної сфери професійної діяльності.

Варто звернути увагу, що відповідно до статті 17 Закону «Про фахову передвищу освіту» внутрішня система забезпечення якості освіти включає залучення здобувачів фахової передвищої освіти та роботодавців як повноправних партнерів до процедур і заходів забезпечення якості освіти.

1.8. Освітньо-професійна програма передбачає набуття здобувачами фахової передвищої освіти загальних компетентностей, що відповідають заявленим цілям та законодавству.

До роботи студентського самоврядування повинні залучатися здобувачі фахової передвищої освіти.

Освітні компоненти, форми та методи навчання, передбачені в освітньо-професійній програмі, мають сприяти набуттю загальних компетентностей здобувачами фахової передвищої освіти.

Заклад фахової передвищої освіти має розробити заходи, що сприяють розвитку в здобувачів фахової передвищої освіти загальних компетентностей.

Орієнтовне документальне та інформаційне підтвердження відповідності освітньо-професійної програми та освітньої діяльності за цією програмою критерію 1:

- Статут, стратегія розвитку закладу фахової передвищої освіти.
- Результати опитування здобувачів ФПО.
- Ліцензія на провадження освітньої діяльності.
- Сертифікати про акредитацію освітньо-професійних програм.
- Освітньо-професійна програма.
- Навчальні плани.
- Навчальні плани для дуальної форми навчання (за наявності).
- Протоколи засідань методичних, педагогічних (вчених), студентських рад закладу фахової передвищої освіти, присвячених розгляду відповідних питань.
- Протоколи засідань циклової випускової комісії, присвячених розгляду відповідних питань.
- Рецензії, рекомендації роботодавців, договори про співпрацю, що стосуються поданої ОПП.
- Положення про організацію освітнього процесу, інші внутрішні нормативні документи, у тому числі щодо здійснення індивідуального вибору здобувачами ФПО.
- Положення про організацію освітнього процесу за дуальною формою навчання (за наявності окремого).

Критерій 2. Організація прийому на навчання за освітньо-професійною програмою та визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти

Під час оцінювання відповідності критерію враховується повнота розкриття поданих нижче підкритеріїв:

2.1. Правила прийому до закладу освіти відповідають Умовам прийому на навчання до закладів освіти, затверджених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, враховують особливості освітньо-професійної програми, що акредитується, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу освіти.

Відповідно до статті 43 Закону України «Про фахову передвищу освіту» прийом на навчання для здобуття фахової передвищої освіти має здійснюватися на конкурсній основі на підставі правил прийому закладу фахової передвищої освіти, розроблених відповідно до Умов прийому на навчання до закладів фахової передвищої освіти, затверджених Міністерством освіти і науки.

Правила прийому мають бути розглянуті та затверджені колегіальним органом управління закладом фахової передвищої освіти (педагогічна рада, вчена рада). У правилах прийому обов'язково мають бути визначені перелік

акредитованих та неакредитованих програм, за якими здійснюється прийом. В установленому порядку та у визначені строки правила прийому мають бути подані до ЄДЕБО та опубліковані на офіційному вебсайті закладу разом із відомостями на право здійснення освітньої діяльності, сертифікатами про акредитацію та освітньою програмою.

Правила прийому мають містити критерії відбору на освітньо-професійну програму, вимоги до абітурієнтів, перелік і кількість вступних іспитів, конкурсів творчих або фізичних здібностей (у разі їх проведення) тощо відповідно до вимог Умов прийому.

Правила прийому мають гарантувати право на фахову передвищу освіту всім здобувачам з недопущенням привілеїв чи обмежень (дискримінація), крім випадків, встановлених Конституцією та Законами України.

Заклад фахової передвищої освіти зобов'язаний ознайомити вступників з ліцензією на здійснення освітньої діяльності, сертифікатами (рішеннями) про акредитацію, правилами прийому, відомостями про обсяг за кожною освітньо-професійною програмою та спеціальністю, кількістю місць, виділених для вступу за квотами.

Керівник закладу фахової передвищої освіти несе персональну відповідальність за забезпечення об'єктивності та відкритості прийому на навчання.

2.2.-2.3. Заклад освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітньо-професійну програму в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності.

Відповідно до статті 54 Закону України «Про фахову передвищу освіту» здобувачі мають право на академічну мобільність, у тому числі міжнародну, на визнання результатів навчання та кредитів, отриманих під час мобільності. Академічна мобільність у сфері фахової передвищої освіти має передбачати можливість стейкхолдерів навчатися, викладати, стажуватися чи проводити дослідницьку (мистецьку, спортивну) діяльність в іншому закладі освіти (науковій установі) на території України чи за її межами. Особам, які реалізують право на академічну мобільність, мають гарантуватися збереження попереднього місця навчання та виплату стипендій, відповідно до законодавства, такі особи не відраховуються із закладу фахової передвищої освіти. Інформація щодо порядку

використання академічної мобільності та визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, має бути у вільному доступі оприлюднена на офіційному вебсайті закладу.

Відповідно до ст. 79 Закону України «Про фахову передвищу освіту» з метою забезпечення відкритості прийняття рішень і провадження діяльності у сфері фахової передвищої освіти заклад має оприлюднювати (оновлювати) на вебсайтах закладу, на інформаційних стендах та у будь-яких інших спосіб інформацію про процедуру прийняття рішень, результати а також провадження діяльності у сфері фахової передвищої освіти.

2.4. Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу.

Положенні про організацію освітнього процесу закладу фахової передвищої освіти має містити процедуру та критерії для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Орієнтовне документальне та інформаційне підтвердження відповідності освітньо-професійної програми та освітньої діяльності за цією програмою критерію 2:

- Умови та правила прийому до закладу фахової передвищої освіти.
- Освітньо-професійна програма.
- Внутрішні нормативні документи з питань академічної мобільності.
- Внутрішні нормативні документи з питань визнання і врахування результатів навчання, отриманих у неформальній та/або у формальній освіті.
- Навчально-методичні комплекси забезпечення основних компонентів освітньо-професійної програми.

Критерій 3. Організація освітнього процесу

Під час оцінювання відповідності критерію враховується повнота розкриття поданих нижче підкритеріїв:

3.1. Положення про організацію освітнього процесу наявне та його вимоги дотримуються.

На підставі статті 37 Закону України «Про фахову передвищу освіту» до повноважень колегіального органу управління закладом фахової передвищої освіти віднесені питання організації освітнього процесу, прийняття рішень,

рекомендацій та впровадження в освітні процес найкращого педагогічного досвіту та інновацій, участь у дослідницькій та експериментальній діяльності.

Обов'язковою нормою закону є наявність у складі колегіального органу управління закладу фахової передвищої освіти виборних представників з числа студентів (курсантів) закладу фахової передвищої освіти.

До учасників освітнього процесу можуть залучатися роботодавці та фахівці підприємств, установ, організацій та закладів, у тому числі іноземних держав, військовослужбовці Збройних сил України, інших військових формувань, працівники правоохоронних органів (ст. 52 Закону України «Про фахову передвищу освіту»).

Відповідно до пункту другого статті 45 Закону України «Про фахову передвищу освіту» положення про організацію освітнього процесу в закладі фахової передвищої освіти має затверджуватися колегіальним органом управління закладу фахової передвищої освіти на підставі Типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти, яке затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Відповідно до статті 30 Закону України «Про фахову передвищу освіту» закладом фахової передвищої освіти має право самостійно визначати форми здобуття освіти та форми організації освітнього процесу; запроваджувати спеціалізації, розробляти та реалізовувати освітньо-професійну програму в межах ліцензованої спеціальності.

3.2. Навчальна документація (навчальний план, графік освітнього процесу, програми навчальних дисциплін, індивідуальні плани здобувачів освіти та ін.) розроблена та ведеться у відповідності з вимогами.

Освітньо-професійна програма має бути розроблена і затверджена відповідно до положення про організацію освітнього процесу.

Освітньо-професійна програма має містити (ст. 49 Закону України «Про фахову передвищу освіту»):

- 1) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;
- 2) зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- 3) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахової передвищої освіти;
- 4) перелік освітніх компонентів і логічну послідовність їх виконання;
- 5) вимоги професійних стандартів (за наявності);
- 6) форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти;
- 7) вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;
- 8) перелік компетентностей випускника.

Заклад фахової передвищої освіти на підставі відповідної освітньо-професійної програми має розробити навчальний план, який визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік

освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем фахової передвищої освіти програмних результатів навчання.

На основі навчального плану у визначеному закладом фахової передвищої освіти порядку для кожного здобувача фахової передвищої освіти мають бути розроблені та затверджені індивідуальні навчальні плани на кожний навчальний рік. Індивідуальний навчальний план потрібно формувати за результатами особистого вибору здобувачем фахової передвищої освіти дисциплін у межах, встановлених Законом, з урахуванням вимог освітньо-професійної програми щодо вивчення її обов'язкових компонент. Індивідуальний навчальний план має бути обов'язковим для виконання здобувачем фахової передвищої освіти.

Відповідно до статті 37 Закону «Про фахову передвищу освіту» педагогічна рада закладу фахової передвищої освіти має затверджувати положення про організацію освітнього процесу, ухвалювати рішення щодо вдосконалення методичного забезпечення освітнього процесу.

Методичне забезпечення освітнього процесу в закладі фахової передвищої освіти має передбачати наявність освітньо-професійної програми, навчального плану, навчальної програми, робочих програм навчальних дисциплін, навчальних програм практик. Рекомендована наявність конспектів лекцій, методичних вказівок та рекомендацій для семінарських, практичних, лабораторних занять і самостійної роботи, індивідуальних завдань, збірників ситуаційних завдань, завдань для лабораторних / практичних / семінарських робіт, завдань для самостійної роботи студентів, прикладів розв'язування типових задач або виконання типових завдань, комп'ютерних презентацій, ілюстративних матеріалів, каталогів ресурсів, завдань для підсумкового контролю, завдань для комплексних контрольних робіт та інших матеріалів.

3.3. Здобувачам освіти надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів.

Відповідно до статті 37 Закону «Про фахову передвищу освіту» до складу колегіального органу управління мають входити не менш як 10 відсотків виборних представників з числа студентів (курсантів невійськового) закладу фахової передвищої освіти. Виборні представники осіб, які навчаються, мають обиратися вищим органом студентського самоврядування закладу фахової передвищої освіти. Відповідно до підпункту п'ятого пункту першого цієї статті, здобувачі фахової передвищої освіти мають брати участь у визначенні системи та затвердженні процедури внутрішнього забезпечення якості освіти, включно із системою та механізмами забезпечення академічної доброчесності.

Згідно зі статтею 41 Закону «Про освіту» та статтею 17 Закону «Про фахову передвищу освіту» внутрішня система забезпечення якості освіти має передбачати оприлюднення критеріїв, правил і процедури оцінювання здобувачів освіти.

Відповідно до статті 41 Закону «Про фахову передвищу освіту» органи студентського самоврядування повинні брати участь в обговоренні та вирішенні питань щодо удосконалення освітнього процесу; вносити пропозиції щодо змісту освітньо-професійної програми.

Внутрішня система забезпечення якості освіти має передбачати здійснення за участю здобувачів освіти моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм з метою гарантування досягнення встановлених для них цілей та їх відповідності потребам здобувачів фахової передвищої освіти і суспільства, включно з опитуваннями здобувачів фахової передвищої освіти (стаття 17 Закону «Про фахову передвищу освіту»).

3.4. Зміст освітніх компонентів оновлюється на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі до початку навчального року.

Відповідно до статті 37 Закону «Про фахову передвищу освіту», колегіальний орган повинен ухвалювати рішення та/або рекомендації з питань упровадження в освітній процес найкращого педагогічного досвіду та інновацій, участі в дослідницькій, експериментальній, інноваційній діяльності, співпраці з іншими закладами освіти, науковими установами, фізичними та юридичними особами, які сприяють розвитку фахової передвищої освіти.

Заклад фахової передвищої освіти має забезпечувати органічне поєднання в освітньому процесі теоретичного та практичного навчання, дослідницької та інноваційної діяльності, взаємодіяти з роботодавцями, їх організаціями та об'єднаннями, іншими соціальними партнерами, професійними об'єднаннями (протоколи засідань циклових комісій, протоколи засідань педагогічних рад) (стаття 29 Закону «Про фахову передвищу освіту»).

Орієнтовне документальне та інформаційне підтвердження відповідності освітньо-професійної програми та освітньої діяльності за цією програмою критерію 3:

- Положення про організацію освітнього процесу.
- Навчальні плани, графіки освітнього процесу, робочі навчальні плани, індивідуальні навчальні плани.
- Внутрішні нормативні документи з питань внутрішнього моніторингу якості фахової передвищої освіти (щодо перегляду ОПП, опитувань здобувачів ФПО та роботодавців та ін.).
- Інструкції, методичні рекомендації щодо проведення практики здобувачів закладу фахової передвищої освіти, які враховують особливості навчання.
- Положення про студентське самоврядування у закладі фахової передвищої освіти.

- Протоколи засідань методичних, педагогічних (вчених), студентських рад закладу фахової передвищої освіти, присвячених розгляду відповідних питань.
- Внутрішні нормативні документи про проведення відкритих занять.

Критерій 4. Контрольні заходи, оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти та академічна доброчесність

Під час оцінювання відповідності критерію враховується повнота розкриття поданих нижче підкритеріїв:

4.1. *Форми контрольних заходів та критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем фахової передвищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента.*

Відповідно до статті 17 Закону «Про фахову передвищу освіту» внутрішня система забезпечення якості освіти має передбачати забезпечення дотримання студентоорієнтованого навчання в освітньому процесі; забезпечення релевантності, надійності, прозорості та об'єктивності оцінювання, що здійснюється у рамках освітнього процесу.

Контрольні заходи, відповідно до статті 1 Закону «Про фахову передвищу освіту» - це один із компонентів освітньо-професійної програми.

Заклад фахової передвищої освіти на підставі відповідної освітньо-професійної програми має розробляти форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем фахової передвищої освіти програмних результатів навчання (стаття 49 Закону «Про фахову передвищу освіту»).

Для визначення змісту та оцінювання результатів освітньої діяльності за освітньо-професійними програмами фахової передвищої освіти мають використовуватися стандарти фахової передвищої освіти, які розробляються для кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій (стаття 8 Закону «Про фахову передвищу освіту»).

Відповідно до статті 79 Закону «Про фахову передвищу освіту» заклади фахової передвищої освіти зобов'язані оприлюднювати на своїх офіційних вебсайтах освітні та освітньо-професійні програми, що реалізуються в закладі фахової передвищої освіти, та перелік освітніх компонентів, передбачених відповідною програмою.

Особи, які навчаються в закладах фахової передвищої освіти, мають право на оскарження дій органів управління закладу фахової передвищої освіти та їх посадових осіб, педагогічних та інших працівників (стаття 54 Закону «Про фахову передвищу освіту»).

Відповідно до статті 17 Закону «Про фахову передвищу освіту» внутрішня система забезпечення якості освіти має забезпечувати дотримання вимог правової визначеності, оприлюднення та послідовного дотримання нормативних

документів закладу фахової передвищої освіти, що регулюють усі стадії підготовки здобувачів фахової передвищої освіти.

4.2. *Форми та зміст проведення атестації здобувачів освіти відповідають вимогам стандарту фахової передвищої освіти (за наявності) та/або освітньо-професійної програми.*

Форми, зміст, методи проведення атестації здобувачів фахової передвищої освіти мають відповідати вимогам стандарту фахової передвищої освіти (ст. 8 Закону «Про фахову передвищу освіту»).

Особи, які навчаються в закладах фахової передвищої освіти, мають бути забезпечені безоплатним користуванням бібліотеками, інформаційними фондами, навчальною, дослідницькою та спортивною базами закладу фахової передвищої освіти, доступом до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі у встановленому законодавством порядку (стаття 54 Закону «Про фахову передвищу освіту»).

4.3. *У закладі освіти визначено чіткі та зрозумілі процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу.*

У положенні про внутрішню систему забезпечення якості освіти має бути прописана процедура дотримання академічної доброчесності працівниками закладу фахової передвищої освіти та здобувачами фахової передвищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату та інших порушень академічної доброчесності, притягнення порушників до академічної відповідальності (стаття 17 Закону «Про фахову передвищу освіту»).

Відповідно до 26 Закону «Про фахову передвищу освіту» кожен учасник освітнього процесу в системі фахової передвищої освіти зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Керівник закладу фахової передвищої освіти та колегіальний орган управління мають забезпечувати дотримання принципів академічної доброчесності в закладі освіти. Колегіальний орган управління закладу фахової передвищої освіти повинен визначати порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності, а також види відповідальності за конкретні порушення.

Орієнтовне документальне та інформаційне підтвердження відповідності освітньо-професійної програми та освітньої діяльності за цією програмою критерію 4:

- Освітньо-професійна програма.
- Навчальні плани, графіки освітнього процесу, робочі навчальні плани, індивідуальні навчальні плани.

- Внутрішні нормативні документи про дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу (кодекс академічної доброчесності за наявності).
 - Положення про студентське самоврядування в закладі фахової передвищої освіти.
-

Критерій 5. Кадрове забезпечення реалізації освітньо-професійної програми.

Під час оцінювання відповідності критерію враховується повнота розкриття поданих нижче підкритеріїв:

5.1. Рівень освіти та професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації освітньо-професійної програми, відповідає вимогам законодавства.

Відповідно до 8 та 79 статей Закону «Про фахову передвищу освіту» заклади фахової передвищої освіти зобов'язані оприлюднювати на своїх офіційних вебсайтах кадровий склад.

Внутрішня система забезпечення якості освіти має передбачати визначення та послідовне дотримання вимог щодо компетентності педагогічних (науково-педагогічних) працівників, застосовування чесних і прозорих правил прийняття на роботу та безперервного професійного розвитку персоналу (стаття 17 Закону «Про фахову передвищу освіту»).

5.2. Заклад освіти заохочує розвиток викладацької майстерності, забезпечує регулярне підвищення кваліфікації педагогічних (науково-педагогічних) працівників.

Педагогічні працівники закладів фахової передвищої освіти кожні п'ять років повинні проходити атестацію. За результатами атестації має визначитися відповідність працівників займаній посаді, присвоюватися або підтверджуватися кваліфікаційні категорії, педагогічні звання (стаття 59 Закону «Про фахову передвищу освіту»).

У положенні про внутрішню систему забезпечення якості освіти має бути передбачений моніторинг та процес проходження атестації педагогічних працівників відповідно до статті 58, 59 Закону «Про фахову передвищу освіту».

Відповідно до статті 37 Закону «Про фахову передвищу освіту» колегіальний орган управління закладу фахової передвищої освіти має визначати заходи з підвищення кваліфікації педагогічних (науково-педагогічних) працівників, розвитку їхньої творчої ініціативи, затверджувати щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних (науково-педагогічних) працівників.

5.3. Атестація педагогічних працівників закладу освіти здійснюється відповідно до чинного законодавства.

Атестація та сертифікація педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти має проводитися на засадах, визначених Законом України «Про освіту» та Законом «Про фахову передвищу освіту».

Відповідно до пункту другого статті 24 Закону «Про фахову передвищу освіту» щорічне підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти має здійснюватися відповідно до Закону України «Про освіту». Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного, науково-педагогічного працівника закладу фахової передвищої освіти упродовж п'яти років не може бути меншою за 120 годин, з яких певна кількість годин обов'язково має бути спрямована на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у роботі із студентами з особливими освітніми потребами та дорослими студентами. Обсяг щорічного підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти повинен встановлювати засновник (або уповноважений ним орган).

5.4. Заклад освіти залучає роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі до організації та реалізації освітнього процесу.

До освітнього процесу та реалізації освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти можуть залучатися роботодавці та фахівці підприємств, установ, організацій та закладів, у тому числі іноземних держав, військовослужбовці Збройних Сил України, інших військових формувань, працівники правоохоронних органів (стаття 52 Закону «Про фахову передвищу освіту»).

У закладі освіти мають бути розроблені та затверджені методи й заходи щодо залучення роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі до організації та реалізації освітнього процесу, укладені відповідні договори про співпрацю.

Орієнтовне документальне та інформаційне підтвердження відповідності освітньо-професійної програми та освітньої діяльності за цією програмою критерію 5:

- Договори (угоди), інші документи про залучення роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі до організації та реалізації освітнього процесу.
- Результати опитування здобувачів освіти.
- Наказ про склад циклової випускової комісії.
- Накази про зарахування викладачів, картки викладачів, які забезпечують реалізацію освітньо-професійної програми.
- Графік підвищення кваліфікації та атестації викладачів.
- Заходи з розвитку викладацької майстерності.

- Протоколи засідань методичних (вчених) рад закладу фахової передвищої освіти, присвячених розгляду відповідних питань.
 - Оприлюднений кадровий склад закладу освіти згідно з ліцензійними умовами.
 - Інформація про наявність вакантних посад, порядок і умови проведення конкурсу на їх заміщення (у разі його проведення).
-

Критерій 6. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Під час оцінювання відповідності критерію враховується повнота розкриття поданих нижче підкритеріїв:

6.1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, навчальні кабінети, лабораторії та інша інфраструктура) є достатніми для досягнення визначених освітньо-професійною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові ресурси закладу фахової передвищої освіти мають бути достатніми для реалізації освітньо-професійної програми.

Для реалізації освітньо-професійної програми має застосовуватися відповідне матеріально-технічне обладнання.

У закладі освіти мають бути розроблені заходи щодо оновлення матеріально-технічної бази з метою розвитку освітньо-професійної програми.

6.2. Заклад фахової передвищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, методичної діяльності.

З метою реалізації освітньо-професійної програми у закладі фахової передвищої освіти мають застосовуватися спеціалізовані навчальні лабораторії, комп'ютерні та прикладні програми, мультимедійне обладнання тощо.

Заклад фахової передвищої освіти повинен забезпечувати здобувачів освіти соціальною інфраструктурою (спортивний зал або спортивний майданчик, їдальню, медичний пункт, гуртожиток), доступом до мережі Інтернет.

Заклад фахової передвищої освіти має забезпечувати викладачів і здобувачів фахової передвищої освіти доступом до віртуального навчального середовища.

6.3. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я учасників освітнього процесу та дає можливість задовольнити їхні потреби, інтереси.

Приміщення, які задіяні в освітньому процесі, мають відповідати будівельним, санітарним та пожежним нормам, вимогам для осіб з особливими потребами.

У положенні про внутрішнє забезпечення якості освіти мають бути передбачені розробка і проведення опитування серед здобувачів фахової передвищої освіти щодо їхніх потреб та інтересів. На засіданні методичної ради закладу мають бути розглянуті результати такого опитування та запропонована процедура їх використання.

Заклад освіти має вжити конкретні заходи для безпечності життя і здоров'я здобувачів освіти.

6.4. Заклад освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів освіти.

У положенні закладу фахової передвищої освіти про організацію освітнього процесу мають бути передбачені питання, які стосуються організації навчання і викладання (індивідуальна взаємодія викладачів, адміністрації зі здобувачами фахової передвищої освіти), розроблено механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів фахової передвищої освіти, зокрема й підтримка осіб з особливими потребами, сформовано та реалізовано шляхи реалізації дистанційного навчання із залученням інноваційних технологій.

Фонд бібліотеки закладу фахової передвищої освіти повинен бути забезпечений підручниками, посібниками, фаховими періодичними виданнями для реалізації освітнього процесу за освітньо-професійною програмою.

6.5. Заклад освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами.

Заклад фахової передвищої освіти зобов'язаний створити необхідні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Проектування, будівництво будівель, споруд і приміщень закладів фахової передвищої освіти мають здійснюватися з урахуванням потреб осіб з особливими освітніми потребами. До таких відносять осіб, які потребують додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення їхнього права на освіту (пункт 20 частини першої статті 1 Закону України «Про освіту»).

Заклад освіти має інформувати про право на освіту осіб з особливими освітніми потребами через правила прийому, інформацію на сайті, інші документи, які регулюють перебування осіб з особливими освітніми потребами в закладі освіти.

Орієнтовне документальне та інформаційне підтвердження відповідності освітньо-професійної програми та освітньої діяльності за цією програмою критерію 6:

- Інформація щодо матеріально-технічного забезпечення закладу освіти (згідно з ліцензійними умовами).
- Інформація щодо наявності гуртожитків та вільних місць у них, розмір оплати за проживання.
- Документи щодо доступності та реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами.
- За наявності – фото- й відеопідтвердження об'єктів, обладнання, матеріально-технічних комплексів окремих засобів.

Критерій 7. Внутрішнє забезпечення якості освітньо-професійної програми

Під час оцінювання відповідності критерію враховується повнота розкриття поданих нижче підкритеріїв:

7.1. Заклад освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійної програми.

У закладі фахової передвищої освіти мають бути наявні документи, що підтверджують моніторинг освітньо-професійних програм (положення про порядок розроблення, затвердження, моніторингу освітніх програм, положення про внутрішню систему забезпечення якості ОП, положення про організацію освітнього процесу, положення (наказ) про робочі проектні групи/програмні комітети, звіти за результатами моніторингу тощо), моніторинг інформації щодо кар'єрного шляху випускників, які здобували фахову передвищу освіту за освітньо-професійною програмою (аналіз працевлаштування, відгуки роботодавців щодо якості освітньо-професійної програми).

У положенні про внутрішню систему забезпечення якості освіти мають бути прописані чіткі правила та процедури, за якими буде здійснюватися самооцінювання і вдосконалення освітньо-професійної програми (з урахуванням опитування (анкетування) здобувачів фахової передвищої освіти та участі роботодавців).

7.2. Здобувачі освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування і профспілкові органи залучені до процесу періодичного перегляду освітньо-професійної програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У положенні про внутрішню систему забезпечення якості освіти мають бути передбачені періодичні опитування здобувачів, результати яких реально впливатимуть на зміст навчання і викладання.

Заклад освіти повинен мати документальне підтвердження участі здобувачів освіти та студентського самоврядування у процедурах внутрішнього забезпечення якості освітньо-професійної програми.

7.3. Внутрішня система забезпечення якості освіти забезпечує вчасний перегляд освітньо-професійної програми, реагування на виявлені недоліки в освітній діяльності з реалізації освітньо-професійної програми, у тому числі із залученням роботодавців безпосередньо та/або через їхні об'єднання.

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти має передбачати систему виявлення та усунення конкретних недоліків освітньо-професійної програми.

У внутрішній системі забезпечення якості освіти мають бути зазначені та враховані конкретні способи реагування на певні недоліки освітньо-професійної програми.

Положення про організацію освітнього процесу має передбачати залучення роботодавців як партнерів до моніторингу та процедур забезпечення якості освітньо-професійної програми (розробка освітньо-професійної програми, навчальних планів, безпосередня участь у навчальному процесі).

У закладі фахової передвищої освіти мають бути договори про співпрацю з роботодавцями, враховуючи їх залучення до практики на підприємствах та формування рекомендацій і висновків стосовно здобувачів освіти.

7.4. Наявна практика збору, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників.

У положенні про організацію освітнього процесу має бути передбачена процедура працевлаштування здобувачів освіти, база випускників, враховуючи інформацію щодо кар'єрного шляху випускників освітньо-професійної програми, яка підкріплена листами-подяками від роботодавців, фото-, відеозвітами проведення зустрічей випускників минулих років та ін.

7.5. Результати зовнішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньо-професійної програми.

Методична рада закладу освіти повинна розглядати результати зовнішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти під час реалізації освітньо-професійної програми, відстежувати й розробляти способи врахування зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередніх акредитацій та інституційного аудиту.

Орієнтовне документальне та інформаційне підтвердження відповідності освітньо-професійної програми та освітньої діяльності за цією програмою критерію 7:

- Положення про організацію освітнього процесу.
 - Внутрішні нормативні документи про систему забезпечення якості.
 - Внутрішні нормативні документи з питань про моніторинг якості фахової передвищої освіти.
 - Графіки періодичного перегляду освітньо-професійної програми.
 - Практика збору, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників.
 - Результати внутрішнього моніторингу освітньо-професійної програми.
-